

the category *pedagogicheskaya*, but in more than *hlubynnom* and widely Meaning *etoho* words, where aesthetic Values *vystupayut osnovoy duhovnyh* Values Society and personality.

Key words: aesthetic appearance, aesthetic behavior, education, spiritual integrity of the process, the essence of the process of education.

Стаття надійшла до редакції 25.01.2014 р.

Прийнято до друку 28.03.2014 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Караман О. Л.

УДК 377.091.212:364-322

О. С. Шумакова

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Процеси, які сьогодні відбуваються в Україні, визначаються тенденцією розбудови соціальної держави, характеризується зростанням соціальних ініціатив, залученням широких верств населення до процесу соціальних перетворень. Волонтерський діяльність – одна з найефективніших форм роботи зі студентами, що є невичерпним джерелом засвоєння загальнолюдських цінностей та норм, належного рівня моральної культури, професійно-особистісних якостей, уміння самостійно орієнтуватися в розмаїтті нестандартних ситуацій та здатності самостійно вирішувати ті чи інші питання. Як свідчить європейський досвід, волонтерська діяльність не тільки допомагає, підтримує, стимулює студентів до розробки соціальних проєктів, реалізації соціальних програм і заходів, а й сприяє соціалізації шляхом включення до життя суспільства, створює можливості для її самореалізації.

Аналіз соціально-педагогічної літератури та дисертаційних досліджень свідчить про посилену увагу до розробки теоретичних та методологічних основ волонтерства: мотиваційні фактори участі у волонтерській діяльності досліджує (Н. Романова, Н. Трубнікова, Н. Черепанова); роль волонтерства в професійному становленні соціальних педагогів та соціальних працівників цікавить (О. Караман, В. Кратінову, С. Харченко, Н. Ларіонову, О. Песоцьку.); вивченням проблем волонтерства займаються (І. Зверєва, А. Капська, О. Безпалько, Н. Комарова, С. Толстоухова, Р. Войнова); організацію волонтерської діяльності у вищих навчальних закладах досліджують (Т. Лях, З. Бондаренко, В. Кратінова, Т. Ткачук, О. Бурлій). Але сьогодні все ж існує безліч суперечностей як у теорії так і практиці розвитку та функціонування волонтерського руху в Україні.

Мета статті – обґрунтувати форми та методи волонтерської діяльності у педагогічному коледжі.

Обґрунтовуючи форми та методи волонтерської діяльності у педагогічному коледжі, зауважимо, що межа між формами і методами волонтерської діяльності носить умовний характер: в одних ситуаціях форма може виступати методом, в інших навпаки. Застосування того чи іншого методу або форми залежить від конкретної ситуації, арсеналу прийомів, які має в запасі волонтер. У нашому дослідженні *методи волонтерської діяльності* – це взаємопов'язана діяльність волонтера та особи, якій надається допомога, яка допомагає накопиченню позитивного соціального досвіду, що сприяє соціалізації як об'єкта, так і суб'єкта взаємодії. У свою чергу, *форма* волонтерської діяльності – найбільш доцільна організаційна модель взаємодії суб'єкта і об'єкта, у якій реалізуються різні методи та реалізуються завдання волонтерської діяльності.

Слід зазначити, що серед різноманітних існуючих сьогодні класифікацій форм та методів в якості провідної для нашого дослідження ми обираємо класифікацію форм та методів за *напрямами* волонтерської діяльності, ураховуючи її суспільно-корисний характер. Отже, будемо виділяти форми і методи профілактичної роботи з молоддю, дозвіллевої діяльності з дітьми, підлітками та молоддю, професійно спрямовані та направлені на залучення додаткових ресурсів. Тут необхідно підкреслити, що в межах цієї класифікації об'єктивно присутні й класифікації за іншими ознаками. Так, використання на практиці форм волонтерської діяльності неминуче призводить до їх класифікації як мінімум за трьома ознаками:

1) *за кількісним складом учасників: індивідуальні* (робота з окремою людиною), *групові* (робота з малою групою (10-12 учасників)), *масові* (робота з великою кількістю людей);

2) *за характером змістовного наповнення: інформаційні, практичні, інформаційно-практичні;*

3) *за складністю побудови: традиційні та нетрадиційні (інтерактивні)* [1, с. 30].

А методи волонтерської діяльності в межах її напрямків завжди будуть поділятися на: 1) *первинні (класичні, інноваційні);* 2) *вторинні* [2, с. 104].

Отже, наведемо основні форми і методи волонтерської діяльності, через які ми плануємо реалізацію першого напрямку – пропаганда здорового способу життя та профілактика наркоманії, алкоголізму, тютюнопаління, СНІДу серед молоді. Необхідно підкреслити, що важливим для реалізації цього напрямку є використання педагогічно доцільних, інформаційно-наповнених, методично-збалансованих, прогресивних форм та методів волонтерської діяльності. На нашу думку, основні *форм* волонтерської діяльності, у межах яких здійснюється пропаганда здорового способу життя та профілактика наркоманії,

алкоголізму, тютюнопаління, СНІДу серед молоді умовно можна поділити за трьома ознаками: 1) *спрямовані на збір інформації та надання методичної допомоги*: соціологічні дослідження, тренінги, науково-методичні заходи, прес-конференції, консультації, майстер-класи, семінари; 2) *спрямовані на формування активної суспільної думки*: лекції, тематичні акції, концерти, прес-конференції, публікації у пресі, виступи у ЗМІ, розміщення настінної інформації, соціальна реклама, роз'яснювальні заходи; 3) *спрямовані на надання практичної допомоги*: лекції, відео-лекторії, тематичні акції, творчі програми, тренінги, концерти, усні журнали, фестивалі, тематичні дні, конкурси, прес-конференції, соціально-педагогічні театри, виставки, диспути, рольові ігри, спортивні програми, консультації, майстер-класи, семінари, театралізовані вистави, КВК, агітбригади, консультації, зустрічі зі спеціалістами, пересувні медико-соціальні консультативні пункти, інформаційні палатки, служби телефонного консультування «Телефон довіри», анонімне листування «Пошта довіри» тощо.

Методами в межах зазначених організаційних форм можуть виступати такі як: *словесні* (розповідь, роз'яснення, диспут, бесіда); *наочні* (ілюстрація, демонстрація, спостереження); *практичні* (ділова гра, тренінг, вправа, аналіз конкретної ситуації); *інформаційні та аудіо-, відео методи* (спілкування на сторінках у соцмережах, перегляд документальних фільмів, соціальних роликів, реклами, прослуховування радіопередач, аудіозаписів); *аналітичні* (анкетування, інтерв'ювання, тестування, статистичний звіт); *діагностико-оздоровчі* (консультація, самоконтроль, тренування, загартування); *педагогічні* (бесіда, лекція, виховна година, приклад, доручення, соціальне навчання та закріплення позитивного досвіду, спонукання, вимога, подяка, заохочення, змагання, самоаналіз, осуд, самооцінка, самоконтроль, самокорекція, схвалення своїх вчинків, покарання); *психологічні* (тестування, соціограма, соціально-психологічний тренінг, психотерапія (ігрова, арт-терапія); *соціологічні* (спостереження, опитування, анкетування, біографічний метод); *організаційні* (нормування, інструктування).

Слід зауважити, що у волонтерів накопичений багатий арсенал *інтерактивних* форм і методів, серед них: тематичні години спілкування, дискусії, ігрові навчальні методи (рольові ігри, імітації, ділові ігри, ігрово-розважальні навчальні форми роботи (вікторини, брейн-ринги, невербальні вправи, диспути, інтерактивні бесіди та інтерактивні лекції за участю спеціалістів з використанням наочних засобів (слайди, рисунки, відеоматеріали); соціально-психологічний театр, театр-Форум (театр-пригнічених); «жива бібліотека», соціальні проекти, кейс-метод, метод соціальної реклами; *традиційних* – просвітницькі лекторії, бесіди, ігри, конкурси, вікторини, місячники та тижневики профілактики шкідливих звичок, публікація статей у періодичній пресі, газеті коледжу «Від сесії до сесії», масові заходи (концерти, шоу, Всесвітні дні здоров'я (7 квітня), боротьби з тютюнопалінням (31 травня), пам'яті людей,

померлих від СНІДу (третя неділя травня), Міжнародні дні боротьби з наркоманією (26 червня), та СНІДом (1 грудня), боротьби проти незаконної торгівлі наркотиками (1 березня).

Резюмуючи, слід зазначити, по-перше, поєднання інформаційно-змістовних, ігрово-практичних елементів, відео та аудіо матеріалів у роботі волонтерів є ідеальним для забезпечення їх ефективної роботи серед молоді у напрямку пропаганди здорового способу життя та профілактики наркоманії, алкоголізму, тютюнопаління, СНІДу, по-друге, організація, участь та самостійне проведення запропонованих форм і методів волонтерської діяльності сприяє оволодінню волонтерами професійними навичками та вміннями, формуванню загальнолюдських цінностей, професійних та особистісних якостей, ціннісних орієнтації самих волонтерів.

Для реалізації наступного напрямку ми умовно поділили форми організації дозвілля дітей, підлітків та молоді на чотири групи: 1) *спрямовані на організацію відпочинку та дозвілля* (КВК, вікторини, Брейн-ринги, «Що? Де? Коли?», Ток-шоу, свята тощо), 2) *спрямовані на розвиток пізнавального інтересу* (просвітницький тренінг, конкурси, ігри-мандрівки, вікторини, відео лекторії, екскурсії), 3) *спрямовані на розвиток фізичного стану* (змагання, майданчики рухливих ігор, олімпіади, туристичні зльоти, 4) *спрямовані на розвиток талантів* (Клуби, гуртки за інтересами, вокальні конкурси, танцювальні шоу, фестивалі талантів, виставки, ярмарки.

Методами реалізації зазначених форм виступають наступні: *словесні* (розповідь, роз'яснення, диспут, бесіда); *наочні* (ілюстрація, демонстрація, спостереження); *практичні* (ділова гра, тренінг, вправа, аналіз конкретної ситуації); *інформаційні та аудіо-, відео методи* (спілкування на сторінках у соцмережах, перегляд радіопередач, теле шоу, мультфільмів, казок прослуховування аудіозаписів); *педагогічні* (бесіда, лекція, виховна година, приклад, доручення, соціальне навчання та закріплення позитивного досвіду, спонукання, вимога, подяка, заохочення, змагання, самоаналіз, осуд, самооцінка, самоконтроль, схвалення своїх вчинків, покарання); *психологічні* (тестування, соціально-психологічний тренінг, психотерапія (ігрова, арт-терапія, казкотерапія); *соціологічні* (опитування, анкетування); *інтерактивні* (методи гри і ігрового тренінгу, методи театралізації, метод змагання, метод рівноправного духовного контакту, імпровізація).

Серед великої кількості методів організації вільного часу, на нашу думку, різко відрізняються та мають специфічні ознаки *інтерактивні: методи гри і ігрового тренінгу, методи театралізації, метод змагання, метод рівноправного духовного контакту, імпровізація*. Зазначимо, що використовуючи *метод гри і ігрового тренінгу* у волонтерській діяльності волонтери розвивають організаторські здібності, самостійність, розкривають творчий потенціал, інтелектуальні сили, виявляють рівень знань з обраної теми; *метод театралізації*, у свою

чергу, знайомить волонтерів з різноманітними сюжетами життя, соціальними ролями, розвиває комунікативні вміння, навчає спілкуватися та знаходити вихід із різних життєвих ситуацій; *метод змагання*, на думку дослідників, «це внутрішня «пружина» розкручування творчих сил, стимулювання до пошуку, відкриття перемог над собою» [3, с. 47]; *методи ситуації* використовуються волонтерами у виховних цілях, з метою самореалізації, самовдосконалення, формування довіри, уявної довіри, недовіри, організованого успіху; *метод рівноправного духовного контакту*, заснований на спільній діяльності дітей та волонтерів «на рівних» (волонтери виступають рівноправними членами шкільного клубу, драмгуртка, творчих об'єднань, які засновані на демократичному, гуманізованому спілкуванні); і, нарешті, *імпровізація*, характерною рисою якої є не усвідомленість, не підготовленість заздалегідь, експромт. Імпровізація базується на синдромі наслідування з привнесенням свого авторського початку, тому від волонтера особисто, та його вміння організувати та впливати на особистість залежить ефективність використання цього методу під час організації дозвілля дітей, а особливо підлітків та молоді. Важливим, на нашу думку, є те, що під час вибору методів роботи волонтери повинні спочатку досконало опанувати ними, навчитися їх творчо застосовувати та використовувати залежно від обстановки й розв'язуваних завдань. А це вимагає від волонтерів досконалого володіння методикою культурно-дозвілдової діяльності.

Обгрунтовуючи форми волонтерської діяльності у напрямку організація вільного часу дітей підлітків та молоді необхідно звернути увагу на *клубну діяльність*. В рамках нашого дослідження ми будемо розглядати *клуб*, як самостійне культурно-дозвіллове утворення, метою якого є розвиток духовного, інтелектуального, творчого потенціалу дітей, підлітків та молоді, створене на базі освітніх, культурних чи соціальних установ за ініціативою волонтерів (Клуб шахматистів «МАТ» та «Фотоюніор» при Центрі дитячої та юнацької творчості, Клуб практичної психології та Клуб «Єрудит» при міському палаці культури, Клуб «Магабайт» при Центрі соціально-психологічної реабілітації дітей, Клуб «Господарочка» при Територіальному центрі реабілітації дітей-інвалідів, Клуб «Літературознавець» при загальноосвітній школі № 1 міста Стаханова).

Вагомим, на нашу думку, і необхідним для створення клубів за інтересами, є знання основних функцій та принципів діяльності. До найважливіших функцій клубу ми відносимо:

- стимулювання суспільної активності шляхом організації дозвілдової діяльності великих мас людей;
- розвиток соціально-культурної творчості;
- широке спілкування в результаті спільної діяльності;
- забезпечення культурного відпочинку й розваг.

Серед принципів потрібно виділити наступні: принцип науковості, принцип комплексності, принцип диференційованого підходу, принцип зв'язку з життям, принцип послідовності й систематичності.

Усвідомлюючи сказане, стає зрозумілим, що клубна діяльність вимагає від волонтерів безперервного творчого пошуку, напруги, інтелектуальних та емоційних зусиль, відповідної спеціальної підготовки, володіння визначеним рівнем знань та вмінь, педагогічними здібностями та знаннями, покликанням. Таким чином, реалізуючи основні функції та дотримуючись принципів клубної діяльності волонтери розвивають такі здібності як: комунікативні, конструктивні, пошукові, організаторські.

Наступною формою організації вільного часу дітей, підлітків та молоді виступають *гуртки та об'єднання за інтересами*. Їх діяльність спрямована на отримання додаткових знань у певній галузі, виховання гуртківців, розвиток у них творчих (художніх, вокальних, танцювальних, акторських), організаторських, лідерських здібностей, умінь та навичок. Важливим є те, що гурток, порівняно з клубом, має невеликий кількісний склад, груповий характер діяльності, наявність спільної мети і інтересів всіх гуртківців та вимагає від керівника гуртка, у нашому випадку це волонтери, широкого кругозору, глибоку внутрішню та зовнішню культуру, високий рівень спеціальної підготовки, безперервний творчий пошук. Враховуючи той факт, що волонтери у педагогічному коледжі навчаються на різних спеціальностях, а саме: Музичне мистецтво, Початкова освіта з додатковою кваліфікацією керівник дитячого хореографічного колективу, Соціальний педагог з додатковою кваліфікацією керівник гуртка образотворчого мистецтва, Фізичне виховання, то керування гуртками або об'єднаннями за інтересами для них є обов'язковим під час проходження виробничих практик, а участь у волонтерській діяльності – *додатковою специфічною навчальною лабораторією*, що буде сприяти їх професійному становленню та самореалізації.

Отже, стає зрозумілим, що організація вільного часу дітей, підлітків та молоді вимагає від волонтерів постійного пошуку та оновлення форм та методів роботи, серед яких ми виділяємо *клубну діяльність та гуртки за інтересами*, високого рівня професійної підготовки волонтерів, розвитку особистісних здібностей волонтерів, а саме: організаторських, пошукових, комунікативних.

Для реалізації наступного напрямку волонтерської діяльності – професійна підготовка волонтерів ми обрали наступні форми та методи. Форми умовно ми поділили на: 1) *спрямовані на розвиток особистісних якостей волонтерів* (соціально-психологічний тренінг, семінар-тренінг, тьюторські курси); 2) *спрямовані на формування знань, умінь і навичок* (тренінгові заняття, тематичні волонтерські курси, конкурси підвищення майстерності; навчання у Школі волонтерів; 3) *спрямовані на стимулювання та заохочення діяльності волонтерів*: (святкування Дня

народження волонтерського загону; святкування Всесвітнього Дня волонтера (5 грудня); делегування волонтерів на обласні зльоти волонтерських загонів; участь у фестивалі «З добром у серці»; участь у Всеукраїнському конкурсі «Волонтер Червоного Хреста»; грамоти та подяки у номінації «Волонтер року» до Дня студента; публікації статей про діяльність волонтерів у студентській газеті «Від сесії до сесії», місцевих газетах; запрошення волонтерів до виступу на відповідальних зустрічах, конференціях, семінарах; додаткові бали до заліку з соціально-педагогічної практики, навчальних дисциплін).

До методів віднесли наступні: *інтерактивні методи навчання* (робота в малих групах, групова дискусія, «мозковий штурм», рольова гра, аналіз ситуації/випадку, вікторина, рішення проблем та прийняття рішень; *словесні* (розповідь, роз'яснення, диспут, бесіда); *наочні* (ілюстрація, демонстрація, спостереження); *практичні* (ділова гра, тренінг, вправа, аналіз конкретної ситуації); *інформаційні та аудіо-, відео методи* (спілкування на сторінках у соцмережах, перегляд радіопередач, лекція-візуалізація, відеометодичний тренінг); *робота з літературою* (читання, конспектування, переказ); *методи контролю* (поточний та підсумковий); *педагогічні* (бесіда, лекція, приклад, доручення, соціальне навчання та закріплення позитивного досвіду); *методи стимулювання діяльності* (спонукання, вимога, подяка, заохочення, змагання); *методи самовиховання* (самоаналіз, самоосуд, самооцінка, самоконтроль); *інтерактивні* (методи гри і ігрового тренінгу, методи театралізації, метод змагання, метод рівноправного духовного контакту, імпровізація).

Останнім напрямом волонтерської діяльності заявлено фандрайзинг. Важливим, на наш погляд є вибір форм та методів реалізації цього напрямку. У першу чергу, ми пропонуємо класифікувати форми за ознаками, наприклад: 1) *спрямовані на пошук додаткових матеріальних ресурсів*: збір пожертв через скриньки; вуличні акції; благодійні концерти; аукціони; виставки-продажі; розсилка листів; розміщення платіжних квитанцій у відділеннях банків; 2) *спрямовані на пошук додаткових людських ресурсів* (оголення на сайті коледжу, в газетах, на інформаційних дошках, транспорті; фестиваль волонтерських загонів; круглий стіл «Шляхи та перспективи розвитку волонтерського руху у коледжі»; презентації досвіду роботи волонтерів; рекламно-інформаційні компанії; фото звіти та відео звіти волонтерів; 3) *спрямовані на пошук інформаційних ресурсів* (електронна база клієнтів; семінари-практикуми; методичні рекомендації; публікація статей про узагальнення досвіду роботи волонтерів, сценаріїв кращих заходів; участь у науково-практичних конференціях; пам'ятки для волонтерів-початківців; участь у акціях та проектах благодійних фондів.

У свою чергу серед методів рекомендуємо використовувати наступні: *організаційні* (встановлення взаємодії та партнерства, нормування, інструктування); *соціально-економічні* (адресна допомога,

соціальний супровід, патронаж, «рівний-рівному», натуральна та грошова допомога); *словесні* (розповідь, роз'яснення, диспут, бесіда); *інформаційні, відео методи* (спілкування на сторінках у соцмережах, на сайті коледжу, перегляд презентацій досвіду роботи волонтерів, соціальних роликів, соціальної реклами); *аналітичні* (анкетування, інтерв'ювання, тестування, статистичний звіт).

Обгрутовуючи форми та методи волонтерської діяльності студентів коледжу в позанавчальній діяльності, ми дійшли висновку, що їх реалізація повинна відбуватися лише в комплексі, оскільки в реальній практиці професійно-соціально-виховного середовища навчального закладу їх неможливо розмежувати через стратегічну, змістовну й функціональну єдність. Тобто, означені структурні компоненти взаємопов'язані між собою, доповнюють і підсилюють їх вплив на процес соціалізації студентів, а їх взаємодія має інтегративний характер, оскільки змістовний контекст процесу соціалізації студентів коледжу є цілісною системою через дотримання принципу наступності в змісті навчальної і позанавчальної діяльності.

Підсумовуючи, зазначимо, **по-перше**, серед різноманітних існуючих сьогодні класифікацій форм та методів в якості провідної для нашого дослідження ми обираємо класифікацію форм та методів за *напрямами* волонтерської діяльності, урахувавши її суспільно-корисний характер; **по-друге**, форми волонтерської діяльності класифікуємо за трьома ознаками: 1) за кількісним складом учасників: *індивідуальні, групові, масові*; 2) за характером змістовного наповнення: *інформаційні, практичні, інформаційно-практичні*; 3) за складністю побудови: *традиційні та нетрадиційні (інтерактивні)*; **по-третє**, методи волонтерської діяльності в межах її напрямків поділяємо на: 1) *первинні (класичні, інноваційні)*; 2) *вторинні*.

Таким чином, заявлені у нашому дослідженні форми та методи волонтерської діяльності, на нашу думку сприятимуть розвитку у студентів практичних вмінь та навичок, особистісних якостей, формуванню ціннісних орієнтацій, вмінню створювати гарний психологічний клімат в колективі, створенню умов для самоствердження та самореалізації під час навчання у педагогічному коледжі та власному життєвому досвіді.

Список використаної літератури

- 1. Шевців З. М.** Основи-соціально-педагогічної діяльності. Навч. посіб. / З. М. Шевців. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.
- 2. Вступ до соціальної роботи:** Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. – К. : Академвидав, 2005. – 304 с.
- 3. Організація** вільного часу школярів. Навч.-метод. посіб. / С. Я. Харченко, І. В. Белецька, Т. С. Гаміна. – Луганськ : Альма-матер, 2007. – 304 с.
- 4. Белецька І. В.** Ціннісні орієнтації у сфері дозвілля сучасної молоді / І. В. Белецька // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка.

2009. – № 17. – С. 58 – 68. **5. Возний О.** Основи фандрейзингу (альтернативні джерела фінансування місцевих цільових програм) / Асоц. міст України та громад / О. Возний. – К. : Логос, 2006. – 132 с.

Шумакова О. С. Форми та методи волонтерської діяльності студентів педагогічного коледжу

У статті автор розкриває зміст поняття «форми волонтерської діяльності» та «методи волонтерської діяльності»; наголошує на їх суспільно-корисному характері; робить спробу класифікувати форми та методи за напрямками волонтерської діяльності; обґрунтовує важливість використання інноваційних методів у роботі волонтерів; наводить приклади форм та методів волонтерської діяльності за напрямками та доводить їх ефективність під час реалізації волонтерських програм; підкреслює важливість їх використання з метою професійного становлення волонтерів, формування ціннісних орієнтацій, самореалізації та самовдосконалення, закріплення практичних вмінь та навичок волонтерів-початківців.

Ключові слова: форма волонтерської діяльності, методи волонтерської діяльності, метод ситуацій, імпровізація, клуб, клубна діяльність, людські ресурси, матеріальні ресурси, інформаційні ресурси.

Шумакова Е. С. Формы и методы волонтерской деятельности студентов педагогического колледжа

В статье автор раскрывает содержание понятия «формы волонтерской деятельности», «методы волонтерской деятельности»; подчеркивает их общественно-полезный характер; делает попытку классифицировать формы и методы по направлениям волонтерской деятельности; обосновывает важность использования инновационных методов в работе волонтеров; приводит примеры форм и методов волонтерской деятельности по направлениям и доказывает их эффективность при реализации волонтерских программ; подчеркивает важность их использования с целью профессионального становления волонтеров, формирование ценностных ориентаций, самореализации и самосовершенствования, закрепления практических умений и навыков начинающих волонтеров.

Ключевые слова: форма волонтерской деятельности, методы волонтерской деятельности, метод ситуаций, импровизация, клуб, клубная деятельность, человеческие ресурсы, материальные ресурсы, информационные ресурсы.

Shumakova E. S. Forms and Methods of Volunteer Activity of Students of Pedagogical College

The author reveals the essence of the notion «forms of volunteer activities» and «methods of volunteer activity»; stresses their socially useful nature; makes an attempt to classify the forms and methods of the areas of

volunteer activity; substantiates the importance of the use of innovative methods in the work of volunteers; gives examples of forms and methods of volunteer activity and evidence of their effectiveness in implementation of voluntary programmes; stresses the importance of their usage for the purpose of professional development of volunteers, the formation of values, self-realization and self-improvement, consolidation of practical skills of volunteers beginners.

Justifying the forms and methods of volunteering College students, the author came to the conclusion that their implementation should take place only in the complex, because in real practice professionally-socio-educational environment of the educational institution them it is impossible to differentiate through strategic, meaningful and functional unity. That is, these structural components are interconnected, complement and reinforce their influence on the process of socialization of the students and their interaction has an integrative nature, since the content specific context of the process of socialization of the students of the College is an integrated system through the observance of the principle of continuity in the content of educational and extracurricular activities.

Key words: form of voluntary activity, methods of volunteer activities, the method of situations, improvisation, club, club activities, human resources, material resources, information resources.

Стаття надійшла до редакції 16.01.2014 р.

Прийнято до друку 28.03.2014 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Харченко С. Я.